

Viite: Vartiosaaren osayleiskaavaehdotus

MUISTUTUS

Laajasalo-Degerö Seura ry (jäljempänä LDS) esittää seuraavan muistutuksen osayleiskaavaehdotuksesta:

1. Vartiosaaren osayleiskaavaehdotus ei ole Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukainen

LDS toteaa, että **Museovirasto** on jo aiemmin todennut, että ”osayleiskaavaehdotus ei täytä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kulttuuri- ja luonnonympäristöä koskevaa erityistavoitetta eikä MRL:n kaavan laatimiselle asettamia sisältövaatimuksia rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaalimisesta”. Samansisältöisen lausunnon on antanut myös **Uudenmaan ELY-keskus**.

LDS toteaa, että, jo tämän asiakohdan perusteella, esitetty osayleiskaavaehdotus tulee hylätä ja palauttaa uudelleen valmisteltavaksi tavoitteena Vartiosaaren kehittäminen viher- ja virkistysalueena.

Lisäksi LDS hämmästelee sitä, ettei lausuttuja mielipiteitä ole mitenkään huomioitu kaavaehdotusta laadittaessa – mikä onkaan kuulemisprosessin tarkoitus?

2. Vartiosaari tulee säilyttää ja kehittää viher- ja virkistysalueena

LDS toteaa, että se on johdonmukaisesti mielipiteestään

kaupunkisuunnitteluvirastolle 9.2.2012 lähtien pitänyt tärkeänä Vartiosaaren säilyttämistä nykyisellään pääosin virkistyskäytössä.

LDS toteaa myös, että se on esittänyt jo mielipiteessään 15.6.2011 **Uudenmaan liitolle** Vartiosaarta merkittäväksi maakuntakaavaan virkistysalueeksi, jottei maakuntakaavan valkoisen alueen väärä tulkinta johda tilanteeseen, jossa nyt ollaan.

LDS on edellyttänyt erillisessä muistuksessaan, että Vartiosaari on merkittävä Helsingin yleiskaavassa koko metropolialueen tärkeäksi virkistysalueeksi, sillä **Itä-Helsinkiin tarvitaan Vartiosaaresta ”Helsingin itäinen Seurasaari”**.

LDS toteaa, että kaupunkirakenteen muualla tiivistyessä virkistysalueiden merkitys ja tärkeys korostuvat entisestään. Tiivis asutus tarvitsee hyvät virkistysalueet, koska siten tuotetaan asukkaille terveyttä ja viihtyvyyttä. Virkistysalueiden sijaitseminen kohtuullisella etäisyydellä takaa, että ne ovat eri-ikäisten asukkaiden helposti saavutettavissa. Helppo saavutettavuus tukee myös ikääntyvien terveyttä ja

hyvinvointia ja vähentää palvelutarvetta. Lisäksi se on ekologista ja vähentää liikenteen haittoja, koska ei tarvitse lähteä automatkan päähän virkistäytymään.

3. Vartiosaari on maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (RKY 2009)

LDS toteaa, että **Museovirasto** on luokitellut Vartiosaaren valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) osana Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutusta. Rantoja kiertää kulttuurihistoriallisesti arvokas vanha huvila-alue, jonka arvot eivät voi säilyä esitetyn osayleiskaavaehdotuksen pohjalta, minkä johdosta osayleiskaavaehdotus **on hylättävä lainvastaisena**.

LDS toteaa, että **Kaupunginmuseo** pitää rakentamisen saaren sisäosienkin osalta vaativan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti pienimuotoisuutta. **Kaupunginmuseo** on osoittanut suunnitelluilla kerrostaloalueilla sijaitsevan mahdollisesti muinaishauta, toisaalla kummeli ja liuskekilouhos, joiden alueilla tulee myös säilyttää kulttuurihistorialliset ja geologiset arvot.

LDS kannattaa **Museoviraston** sittemmin tekemää esitystä **Uudenmaan ELY – keskukselle**, että saaren kulttuuri- ja luonnonympäristö **suojellaan rakennusperintölailla**. Uusi tilanne tulee ottaa huomioon osayleiskaavan uudessa valmistelussa siten, että mahdollisen täydennysrakentamisen on oltava väljempää ja pienempää kuin esitetyssä osayleiskaavassa.

LDS toteaa toisen kerran, että, myös tämän asiakohdan perusteella, esitetty osayleiskaavaehdotus tulee hylätä ja palauttaa uudelleen valmisteltavaksi viher- ja virkistysalueeksi.

Lisäksi LDS hämmästelee sitä, ettei lausuttuja mielipiteitä ole mitenkään huomioitu kaavaehdotusta laadittaessa – mikä onkaan kuulemisprosessin tarkoitus?

4. Osayleiskaavaehdotus poikkeaa maakuntakaavasta

LDS toteaa, että **Uudenmaan liitto** on todennut Vartiosaaren osayleiskaavan poikkeavan ylemmän tason maakuntakaavasta, koska maakuntakaavan valkoiselle alueelle osoitetaan 5000 – 7000 asukkaan asuntoalue, eli merkittävää rakentamista, mitä valkoiselle alueelle ei voi osoittaa ennen maakuntakaavassa olevia määräyksiä. LDS toteaa, että voimassa olevan Helsingin yleiskaavan mukaisen Itä-Helsingin kulttuuripuiston merkitys kasvaa seudullisesti erittäin tärkeäksi, kun rakentamisen painopiste Helsingissä siirtyy itään päin ja kaupunginosat tiivistyvät. Laajasalo, Tammisalo, Marjaniemi, Itäkeskus, Puotila ja Vuosaari rantaviheralueineen kehystävät tätä merellistä puistoa, jonka keskeisenä helmenä on Vartiosaari, kuten Seurasaari on lännessä.

LDS toteaa, että **Museovirasto** on lausunut, että ”*Vartiosaaren kehittämisen lähtökohdانا on oltava saarelle vakiintuneiden ja historiaan perustuvien käyttötapojen edistäminen ensisijaisesti olevaa rakennusperintöä hyödyntämällä ja luonnonympäristö säilyttäen. Virkistyskäyttö, loma-asuminen ja palstaviljely ovat saarelle luontevia. Täydentävä rakentaminen on mahdollista, mutta sen tulee jatkaa saarelle ominaisen rakentamisen perinteitä ja mittakaavaa luonto sekä maisema huomioon ottaen. Vanhoilla huvilatonteilla ja niiden ympäristössä täydennysrakentamista tulee kuitenkin säädellä tarkemmin määrittämällä esimerkiksi enimmäiskerrosalat ja rakennusten lukumäärät.*”

LDS toteaa kolmannen kerran, että, myös tämän asiakohdan perusteella, esitetty osayleiskaavaehdotus tulee hylätä ja palauttaa uudelleen valmisteltavaksi viher- ja virkistysalueeksi.

Lisäksi LDS hämmästelee sitä, ettei lausuttuja mielipiteitä ole mitenkään huomioitu kaavaehdotusta laadittaessa – mikä onkaan kuulemisprosessin tarkoitus?

5. Toimintaa rannoille ja satamiin

LDS toteaa, että vapaa merenkulku on ehdottomasti turvattava. Veneväyliä ei saa tukkia silloilla. Ainoa mahdollinen sillan paikka Vartiosaareen on Tammisalosta, jolloin väylät venesatamista ulos merelle säilyvät vapaina. Suojaisissa sisälahtien venesatamissa on tuhansia purjeveneitä. Purjeveneily on energian hinnan kallistuessa kasvava ja suositeltava veneilyn muoto. Vaihtoehtoisesti tai sillan lisäksi kulun Vartiosaareen voi järjestää vesijoukkoliikenteellä Laajasalosta ja Vuosaaresta kohdan 7 mukaisesti. Raitiotielinjauksen voi toteuttaa kohdan 6 mukaisena. Osayleiskaavassa esitetty raitiotielinjaus tuhoaisi Vartiosaaren ja Ramsinniemen virkistys- ja luonnonsuojelualueet sekä häittäisi vesiliikennettä. Se ei palvelisi alueen asukkaita. Esitetyt perusteet ko. linjalle, mm. turismi, eivät ole realistisia.

6. Raitiotielinjaus Jokeri-linjalle

Hidas raitiovaunuihin perustuva metron rinnakkaislinjaus "saaristoratikka" on syytä haudata alueen asukkaita palvelemattomana ja äärimmäisen kalliina. Toimivin joukkoliikennejärjestelmä on hyvät syöttöyhteydet metrolinjalle, joka on seudun keskeinen joukkoliikenneyhteys. Helsingin raitiovaunujärjestelmä on tutkitusti hidas, eikä sitä ole syytä laajentaa keskustan ulkopuolelle, koska matka-ajoista muodostuisi kohtuuttoman pitkiä ja lisäksi vain harva on matkalla keskustaan. Laajasalolaisille toimivin joukkoliikennejärjestelmä on hyvät syöttöyhteydet metrolinjalle, joka on seudun keskeinen joukkoliikenneyhteys.

Raitiovaunua haluttaessa on syytä järjestää yhteys Laajasalosta metrolinjalle ja Jokerilinjalle, ohessa linjausehdotus, **liite 1**, uuden sillan kautta Roihuvuoren läpi Jokerilinjalle.

7. Vesiliikenteen kehittyminen

Vesijoukkoliikenne, sisältäen osin bussilautat, on otettava tosissaan osaksi Helsingin joukkoliikennettä. Kaupunginosien välille tulee saada säännöllinen vesiliikenne **liitteessä 2** hahmotellun periaatteen mukaisesti. Laajasalossa yhteysvenelaiturit tulee merkitä kaavakarttaan ja varata niiden yhteyteen tilaa paikoitukselle ja saattoliikenteelle. Helsingin tulisi ottaa mallia Tukholmasta, jossa vesiliikennettä on kehitetty ansiokkaasti kaupunkilaisia palvelevana liikennemuotona, uusimpana esimerkkinä sähkökäyttöiset yhteysalukset.

Liite 1 Raitiotien linjausehdotus

Liite 2 Vesijoukkoliikenteen linjauseriaatteen

Helsingissä 29.1.2016
Laajasalo-Degerö Seura ry

Tarmo Timonen
Tarmo Timonen
puheenjohtaja

Markku Tilli
Markku Tilli
varapuheenjohtaja